

Pro Sextio. *Hæc cum viderem, quid agerem iudices? Scio enim non tam mihi vestrum studium, sed meo prope vestro defuisse? Contenderem contra tribunum plebis privatus armis? Quid si in prima contentione vi tribunitia victus in foro cum multis viris bonis concidissem?*

Terent. in Phorm. Act. 1. Scen. 3. *Quid ego ex hac inopia nunc capiam, & quid tu ex ista copia?*

Horat. lib 1. Od. 12.

*Quem virum, aut heroa lyra, vel acris
Tibi sumis celebrare Clio?*

*Quem Deum? cuius recinat jocosa
Nomen imago.*

CAPUT XXXIII.

I. OCCUPATIO

est; cum tacitam animo conceptam cogitationem, quæ nobis ab aliis (*adversario, auditore vel lectore*) objici poterat, anticipamus & diluimus. Græce dicitur *προκατάληψις* sive *προβλήσις*.

(Cicero *Anteoccupationem* sive *Antepræmunitionem*, nominat lib. 3. de Orat. cum scilicet tacitæ objectioni occurrimus, vel ipsi animadvertentes quid obsit nobis, prius id diluimus, quam objici possit.)

2. Partes ejus duæ: 1. *Obiectio* sive *occupatio* in specie sic dicta: 2. *Subjectio*.

3. **OBJECTIO** sive *occupatio* proprie sic dicta est, cum quid alio dici vel objici possit, tantum proferimus.

Græce dicitur *Ἀντιθέσις* & *προβολή*. Notæ ejus plerumque sunt: *Quamquam, Quamvis, Etsi, Tametsi, Sed, At,*

At, &c. Dico *plerumque*. His enim voculis *plerumque* incipit. Sapius tamen etiam absque notis profertur.

4. SUBJECTIO est, cum ipsi objectioni respondemus.

(Græce dicitur λύσις. Nota hujus *plerumque* est vocula tamen. Quamquam & sine hac esse possit.)

Ut: *Quamvis sciat concionator, quod veritas odium pariat, (hactenus obiectio five occupatio) tamen propter offensionem potentum aut hominum metum non sit ad scelera canis mutus (subjectio.)* Rom. 11. 19. *Dices ergo, defracti sunt rami, ut ego insererer: (occupatio.) Bene dicis, per infidelitatem defracti sunt. Tu autem per fidem stas, (subjectio.)*

(Alii quatuor occupationis partes constituunt, quarum due priores sunt adversarii five accusatoris: dua posteriores respondentis: 1. Πρόσθεσις *propositio sententiae generalis*, seu promissio rationis adversariae, ut pro Arch. Quæret quispiam, quid? 2. ὑποφορὰ, *Obiectio rationis adversariae*, ut: Illi ipsi summi viri, quorum virtutes literis prodita sunt: istane doctrina, quam tu tantopere laudibus effers, eruditi fuerunt? 3. Ἀντιπρόθεσις, *Opposita propositio* seu τῆς λύσεως ὑπόσχεσις, *refutationis promissio*, ut: Difficile est hoc de omnibus confirmare, sed tamen certum est, quid respondeam. 4. Ἀνθυποφορὰ ἢ λύσις *Solutio*, ut: Ego multos homines excellenti animo & virtute fuisse, & sine doctrina, naturæ ipsius habitu prope divino per seipso moderatos & graves extitisse fateor.)

5. Occupationi subjicitur *interrogatio*: Subjectioni *Dialogismus* five *Ratiocinatio*.

6. *Interrogatio* est, cum quærimus aut sciscitamus sine responsione nostra, ut: *Qui novus*
vms

*us hic nostris successit sedibus hospes? VIRG.
Æneid. 4.*

(Græce dicitur ἐρώτησις itemque ἐρώτημα. Vulgo specialem sententiæ figuram Interrogationem constituunt. At præter rem. Est enim Interrogatio duplex: 1. *Simplex*, quæ sine motu est, ut: Quo nunc abis? Quid est Grammatica? Hæc Rhetorica non est, cum animum nullo motu afficiat. Vel 2. *Figurata*, quæ affectibus instructa est, ut puta vel 1. *Dubitandi*, ut in *Roscian.* Quid primum querar? unde potissimum exordiar? 2. *Negandi & obtestandi*, ut, ibid. Nam per Deos immortales quid inest in hac causa, quod defensione indigeat? 3. *Admirandi*, ut: Quis novus hic nostris successit sedibus hospes? 4. *Contemnendi & irridendi*, ut, *Cic. pro Dejot.* At credo hæc homo temerarius & inconsultus non videbat? At quam festivo crimen contextitur? &c. Qui & alii modi scrupulosius a Crusio in Rhet. propositi, ubi, si velis, videre poteris. Unum **NOTA**: Differre interrogacionem a subiectione, quod in illa responsio nostra non subicitur; in hæc subicitur.)

7. **DIALOGISMUS** five Ratiocinatio est, cum ipsi a nobis crebro rationem poscimus, quare quidque dicitur, ut: *Ecqua mente? qua invaseras. Qua manu? qua disturbaras. Qua voce? qua incendi jusseras? Qua lege? quam ne illa quidem impunitate tua scripseras. CIC. de Harusp. resp.*

(Alii Sermocinationem nominant Dialogismum, cum orationem personæ alicuius tribuimus, ut *Cic. 4. de finibus. Quid si reviviscant Platonici illi, & tecum ita loquantur &c.* At hæc sermocinatio Prosopopœia est, & hæcenus huc non refertur. Talæus Dialogismum commune genus Addubitationis, Communicationis, Occupationis, &c. constituit. Hæc nos pressius consideramus cum *Aristotelis*

is pro Subiectione.
in partem five inter
ventionis & docili
reducatur ut Ter
tus puer: die sode
dia illi erat nomen
dabant. aut Nee
gocui dolores invoca
tantam mors si
quid progredi possi
(Occupatio
vel mitigamus
lam.

2. Singulare

(Videndum ma
tina iudicis, quo
probetur, &c.)

3. In tota q
maxime in Ex

4. Fere Pro

(Itaque fico
& imperfecta five
perfecta five dire
exempla utriusqu

5. Interdur
verbario obijci
tem fingimus.

(Et quidem f
deat: nos occu
Quint. recense
Quintium in h
De re pœnari
versis est: nubi

cis pro Subjectione. Alii ad Subjectionem etiam referunt *interstitium* sive *interrogatiunculam*, quæ cursum orationis, attentionis & docilitatis causa interfecat. Græce dicitur ἐπαύρησις *diasalix* ut Terent. in And. Act. I. Scen. I. *Rogitabam, Heus puer: dic sodes, quis heri habuit Chrysidem? Nam Andria illi erat nomen.* So. Teneo. Si. *Phædriam aut Cliniam dicebant, aut Niceratum.* Sic. Cicer. Verr. 5. *Multi & graves dolores inventi parentibus & propinquis multi. Veruntamen mors sit extrema. Non erit: estne aliquid, ultra quod progredi possit? Reperietur.*)

Occupatio 1. necessaria est, cum emendamus vel mitigamus dictum aliquod sive recte sive palam.

2. Singularem prudentiam requirit.

(Videndum namque studiose erit, quæ sint hominum tacita iudicia, quo propendeant animi, quid offendat, quia probetur, &c.)

3. In tota quidem Oratione, sed tamen vel maxime in Exordiis locum habet.

4. Fere Profopopœiam conjunctam habet.

(Itaque sicut Profopopœia alia est perfecta sive directa, & imperfecta sive obliqua, ita & occupatio alia obliqua, alia perfecta sive directa fuerit. *Talæus* lib. I. c. 36. Ubi etiam exempla utriusque proponit.)

5. Interdum ipsi cogitationem nostram adversario objicimus, ipsumque contra respondentem fingimus.

(Et quidem sic, ut nos objiciamus, adversarius respondeat: nos occupemus, ille subjiciat. Sic apud Cicer. pro Quint. recensetur Nævii vel Quintii fermocinatio: Illius Quintium in jus vocantis: hujus adversario respondentis. *De re pecuniaria cupio contendere: non licet: At ea controversa est: nihil ad me attinet. Causam capitis dicas oportet.*

mors, neque vita, neque ulla creatura nos separabit a dilectione Dei, quæ est in Christo Jesu.

I. COR. 15. v. 35. At dicat aliquis: Quomodo resurgunt mortui? quali autem corpore prodeunt? v. 36. Stulte tu, quod seminas, non viviscit, nisi mortuum fuerit, &c.

Cic. Offic. I. Quanquam te, Marce Fili, annum jam audientem Cratippum idque Athenis, abundare oportet præceptis institutisque philosophiæ, &c.

Pro Milon. Etsi vereor, judices, ne turpe sit, pro fortissimo viro dicere incipientem timere, &c.

Pro Cluent. Sed ego occurram expectationi vestræ, judices. Nam etsi a vobis sic audir, ut nunquam benignius neque attentius quenquam auditum putem, tamen vocat me alio jam dudum tacita vestra expectatio, quæ mihi obloqui videtur.

Pro Arch. Ac ne quis a nobis hoc ita dici miretur, quod alia quædam in hoc facultas sit ingenii.

Sic Cic. Verrin. I. dicit: Scire se mirari quosdam, quod is, qui per tot annos defenderit multos, læserit neminem, ad accusandum Verrem descenderit.

Pro Milon. Cur igitur victus est? quia non semper viator a latrone, nonnunquam etiam latro a viatore occiditur.

Pro Sylla. Cur dixisti testimonium in alios? qui coactus. Cur damnati sunt? quia creditum est.

Pro Arch. Quæres a nobis, Grache, cur tantopere hoc homine delectemur? Quia suppeditat nobis, ubi & animus ex hoc forensi strepitu reficiatur, & aures convitio defessæ conquiescant. Exemplum occupationis obliquæ proponit Talæus ex Orat. pro Amer. Credo ego vos (judices) mirari, quid sit, cum tot summi Oratores, hominesque nobilissimi sedeant, ego potissimum surrexerim, &c. Tandem responsio subjungitur. Quæ me igitur res præter ceteros impulit, ut causam Sexti Roscii reciperem? quia si quis istorum dixisset, quos videtis adesse, &c. multo plura dixisse, quam dixisset, putaretur, &c. Ego si omnia libere dixerō, nequaquam tamen similiter Oratio manere exire atque in vulgus emanare poterit.

Exemplum directæ & planæ ex Orat. pro Cæcl. Dicit aliquis: Hæc igitur est tua disciplina? Si tu instituis adolescentes?

scientes? ob hanc causam tibi hunc puerum parens commenda-
vit, & tradidit, ut in amore & voluptatibus adolescentiam
suam collocaret, & tu hanc vitam & studia defenderes? Ego
si quis (iudices) hoc robore animi, atque hac indole virtutis
ac continentiae fuit, ut respueret omnes voluptates, omnemque
vitae suae cursum in labore corporis, atque in omni contentione
conficeret? quem non quies, non aequalium studia, non ludi,
non convivia delectarent, nihil in vita expetendum putaret,
nisi, quod esset cum laude & cum dignitate conjunctum: hunc
mea sententia divinis quibusdam bonis instructum atque or-
natum puto. Ex hoc genere illos fuisse arbitror Camillos, Fa-
bricios, Curios, omnesque eos, qui haec ex minimis tanta fe-
cerunt.

Verrin. 7. Quid censetis? furtum fortasse aut praedam ex-
spectatis aliquam: nolite usque quaque quidem quaerere.

Pro Ligar. Apud quem igitur haec dico? nempe apud eum
qui cum hoc sciret, tamen antequam me vidit, Respubl.
reddidit.

CAPUT XXXIII.

P E R M I S S I O

est, cum facti cujuscumque licentia condonatur, ut:
In quo ego quid eniti aut quid efficere possim, malo
in aliorum spe relinquere, quam in Oratione mea
ponere. Cic. Divinat. in Verr.

(Alii permissionem sic definiunt: *Permissio est, cum qua-*
dam non explicamus, sed estimanda auditori (iudicibus ad-
versariis) relinquimus. Auctor ad Her. Lib. 4. hoc modo:
cum ostendimus in dicendo nos aliquam rem totam tradere &
concedere alicujus voluntati. Quintil lib. 2. cap. 2. cum ali-
qua ipsis iudicibus relinquimus estimanda, aliqua nonnun-
quam adversariis quoque: ut Calvus Varinio? Perfrica
frontem, & dic te digniorem, qui praetor fieres, quam Caro-
nem. Graece dicitur ἐπιλογη.

In.

Interdum Perm

Sollicit is superis

Sollicitat: neque

1. sequere Italiam

(Verba sunt l

scum se accepisse

fum Dido perimitur

ta, sed ironice sive

1. Cor. 7. v. 36

nam suam commu

debet fieri: quid

monio.

Cic. Agrar. 2. 6

bris orueris, quon

nam commo dunt est

Pro Rosc. Qua

pro dicere, pluribu

(iudices) conjectu

Reliqui impe, di

Pro Flacco. Li

trouemus erectos:

nam vicissim nos

C O

est, cum dictu

natur. Graece

Notae ejus

sit ita, & sin

fatis autorib

flagitiorum

rator, CIC B I